

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 2003 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 13 november 2002 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 05 juni 2003,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

Wegens de historische en artistieke waarde:

- als monument:

De Sint-Pieter- en Pauluskerk met inbegrip van het ommuurd kerkhof, gelegen te Huldenberg (Neerijse), Dorpsstraat(NEE) ;

bekend ten kadaster:

Huldenberg, 3e afdeling, sectie C, perceelnummers 187A, 188A.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Voormalige dorpskerk, gelegen te Huldenberg (Neerijse), Dorpsstraat(NEE) 36;

bekend ten kadaster:

Huldenberg, 3e afdeling, sectie C, perceelnummer 131C(DEEL).

Wegens de historische waarde:

- als monument:

De voormalige pastorie van Neerijse met inbegrip van de bijgebouwen en de ommuurde tuin, gelegen te

Huldenberg (Neerijse), Dorpsstraat(NEE) 46;

bekend ten kadaster:

Huldenberg, 3e afdeling, sectie C, perceelnummers 137A, 137B(DEEL), 138.

Wegens de historische waarde:

- als dorpsgezicht:

De dorpskern van Neerijse, gelegen te

Huldenberg (Neerijse), Beekstraat(NEE) ; Dorpsstraat(NEE) ; Lindenhoflaan(NEE) ;

bekend ten kadaster:

Huldenberg, 3e afdeling, sectie C, perceelnummers 118/2Y2, 118/2Z2, 119C, 120F, 120G, 121C, 121E, 121K, 123D, 123E, 123F, 124G, 124H, 125C, 126F, 126G, 127C, 129A, 131C, 131D, 133B, 135E, 137B(DEEL), 141K, 141P, 141R, 142M(DEEL), 142N, 182M, 182N, 183N, 184A, 185F2, 186E, 186F, 189/2, 189D, 190K, 191H, 192E, 192F, 194H, 194K, 194L, 195D, 200H, 200K, 202C, 203C, 205F, 205G, 206S, 207B, 217C, 219B, 222H, 222K, 223W.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde van de Sint-Pieter-en-Pauluskerk en van het ommuurd kerkhof: met haar transeptloos volume met basilicale opstand en vrijwel over de ganse lengte doorgetrokken zijbeuken vormt de in bak- en natuursteen opgetrokken Sint-Pieter-en-Pauluskerk (1864-1867) een opmerkelijk voorbeeld van neoromaanse religieuze architectuur. Met als uitgangspunt het behoud van de twee witnatuurstenen Romaanse torens die niet alleen het stijldioom bepaalden maar ook als module fungeerden werd een uniek ensemble gecreëerd waarbij de 12de eeuwse torens op voortreffelijke wijze werden geïntegreerd in een evenwichtig opgebouwd, schrijnvormig volume met typerend chromatisch contrast, sterke horizontaliteit, identiek afgewerkte, vlakke oost- en westgevel en ingetogen decoratie.

Dit schrijnvormig effect wordt nog benadrukt door de specifieke inplanting op een heuvel, ruimtelijk van de dorpsbebouwing geïsoleerd door de hoge kerkhofommuuring met fraaie natuurstenen hekpijlers met siervaasbekroning ter hoogte van de hoofdingang.

Op de Antwerpse Sint-Jozefskerk (1862-1864) na zijn enige neoromaanse kerkproject vormt Neerijse een opmerkelijke realisatie binnen het overwegend neogotisch oeuvre van de Antwerpse provinciaal architect Eugène Gife (1819-1890) wiens zin voor ruimte-en lichtwerking alsook voor klassieke verhoudingen en proporties ook de Sint-Pieter-en-Pauluskerk typeren.

Artistieke waarde van de Sint-Pieter-en-Pauluskerk en van het ommuurd kerkhof: de evenwichtig opgebouwde, overzichtelijke binnenruimte gearticuleerd door rondboogarcaden op zuilen en pseudo-kruisgewelven getuigt nog steeds – niettegenstaande de overschildering van de fraaie polychromie – van de tijdstyperende totaalvisie waarbij de binnendecoratie werd gerealiseerd door een vaste équipe van kunstenaars in dit geval de beeldhouwers Van Rijswijck-Bogaerts en De Boeck-De Wint, de Luikse schilder Tassin en het glasatelier Osterrath uit Tilff.

Historische, meer bepaald de architectuurhistorische waarde van de voormalige herberg, Dorpsstraat 36: mooi voorbeeld van een eind 18de-begin 19de eeuw te dateren voormalige dorpsherberg, met beeldbepalende ligging ten noorden van de kerk en opgevat als een classicistisch, twee bouwlagen en drie traveeën tellend bakstenen dubbelhuis met zadeldak en laadvenster waarbij de symmetrische ordonnantie wordt bepaald door in een plattebandomlijsting van zandhoudende kalksteen gevatte rechthoekige openingen en een centrale inkomdeur met entablementvormende druiplijst.

Historische waarde van de voormalige pastorie, Dorpsstraat 46, met inbegrip van de bijgebouwen en ommuurde tuin: typologisch goed bewaard voorbeeld van een ca. 1750 door de belangrijkste tiendenheffers opgerichte pastorie, bestaande uit een poortgebouw met korfboogpoort, woonhuis met annex, vermoedelijk oudere dwarsschuur en klein 19de-eeuws tuinpaviljoen of –kapel, het geheel opgetrokken in baksteen met beperkt gebruik van natuursteen en omkaderd door een ommuurde tuin.

Opgevat als een vijf traveeën breed en twee bouwlagen hoog dubbelhuis met zadeldak gevat tussen met vlechtingen, schouderstukken en zware schoorsteenmassieven afwerkte zijgevels vormt het woonhuis met zijn eenlaagse annex stilistisch een opmerkelijke illustratie van de overgang Louis XIV- Louis XV-stijl. De symmetrische (gecementeerde) voorgevel wordt geleed door een centrale, geprofileerde hardstenen rondboogdeur met ijzeren waaier en door beluikte, lichtgetoogde vensters terwijl de achtergevel, afgezien van de licht gedesaxeerde middentravee met een deurtje met rechte latei op consoles en een bovenliggend rechthoekig, getralied venster een identieke ordonnantie toont.

Eenzelfde overgangsstijl typeert het opmerkelijk gave en stilistisch homogene interieur met ondermeer een balustertrap met fraaie trapaanzet, een houten schouw met bloemen beschilderde boezem en haardscherm, een laatgotische schouw en sobere stucplafonds met kooflijst, sporadisch opgehoogd met rocaillemotieven.

Historische waarde van de dorpskern van Neerijse: uitgebouwd op de noordelijke valleiflank van de IJse, langsheen de oude “Lovenwech” getuigt de overwegend aaneengesloten en op de rooilijn gealigneerde bebouwing, waaronder nog diverse al dan niet verbouwde 18de eeuwse panden van een zekere welstand en bloei die in belangrijke mate werd bepaald door de aanwezigheid van de invloedrijke dorpsheren, de familie d’Overschie.

Ondanks hun stilistische verscheidenheid vormen de overwegend tweelaagse rijwoningen met parallel met de straat lopende nokrichting, eenvoudig volume, symmetrische ordonnantie met rechthoekige openingen en sober materiaalgebruik een opmerkelijk homogeen geheel temidden waarvan de Sint-Pieter-en Pauluskerk als een monumentaal schrijn is ingeplant.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 21-08-2003

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN